

Анотація на вибіркoву начальну дисципліну «Економічна соціологія»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *Соціологія*

Кількість кредитів – *4,5*

Рік підготовки – *3, семестр – 6*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Варга Наталія Іллівна, доктор соціологічних наук, професор кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: nataliya.varha@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Соціальні зміни у всіх сферах життєдіяльності та особливо у сфері економіки, які викликані переходом до ринкової економіки, зумовили підвищення попиту соціологічні знання. Це вимагає пильної уваги до навчання соціологічним методів вимірювання та аналізу соціально-економічних процесів усіх фахівців, які пов'язані з управлінською діяльністю. Значну увагу приділено організації соціологічних досліджень проблем економічного життя. У курсі розглядаються такі поняття, як: економічна поведінка, економічна культура, господарські організації, підприємництво, зайнятість і безробіття тощо. Передбачено самостійну дослідницьку роботу студентів, яка може базуватись на аналізі оригінальних первинних емпіричних даних, отриманих під час практичного дослідження (спостереження, опитування, експерименту, кейс-стаді тощо), вторинних даних, зібраних іншими дослідниками; на оглядах і порівнянні теоретичних джерел, а також текстів й історичних джерел.

2. Метою дисципліни є сприяння формуванню у студентів соціологічного підходу до розуміння соціально-економічних процесів у суспільстві, уявленню про соціальні процеси в сфері економіки.

Завдання курсу: ознайомити з етапами та тенденціями розвитку вітчизняної та зарубіжної економічної соціології; засвоїти основні поняття та категорії економічної соціології; розглянути специфіку сучасних соціально-економічних процесів; дослідити основні господарські ролі людини в суспільстві; оцінити економічну та соціальну ефективність системи соціальних механізмів розвитку української економіки; прогнозувати найважливіші трансформаційні тенденції соціально-економічних відносин у суспільстві тощо.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Історія становлення і розвитку економічної соціології
2. Економічна соціологія як наукова дисципліна
3. Економічна поведінка та її типологія в соціологічному дискурсі

4. Економічна культура
5. Людина в господарській організації
6. Підприємництво як інноваційна модель економічної поведінки
7. Поняття зайнятості
8. Економічні ресурси в Україні: соціальні характеристики
9. Соціологічні дослідження як інструмент вивчення соціальних відносин в економіці

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

– загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01); здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК05); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК08); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК10);

– фахові: здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій (СК02); здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03); здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (СК04); здатність використовувати інтернет-ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності (СК08); здатність виконувати професійні ролі у проектній діяльності в галузі соціальної проблематики, прогнозування процесів та явищ в сучасному соціумі (СК10); здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін (СК14); здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій (СК16).

ЛІТЕРАТУРА

1. Галузеві соціології в умовах глобальних змін і суспільних трансформацій / упоряд. А.О.Петренко-Лисак, В.В.Чепак. Київ: Каравела, 2017. 307 с.
2. Івасюк Ю.Б. Економічна соціологія: конспект лекцій: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 116 с.
3. Коваліско Н.В., Кудринська А.І. Основи економічної соціології: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 442 с.
4. Лукашевич М.П., Лукашевич О.М., Шандор Ф.Ф. Соціологія економіки: підручник. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 294 с.
5. Лукашевич М., Туленков М., Яковенко Ю. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підручник. Київ: Каравела, 2017. 544 с.
6. Лукашевич М. П., Туленков М. В.. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2004. 464 с.
7. Лукашевич М.П., Шандор Ф.Ф. Соціологія ринку: підручник. Київ: Знання, 2017. 230 с.
8. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. Київ: Каравелла, 2003. 304 с.

9. Підходи до класового аналізу. За ред. Е.О.Райта; переклад з англ. О. Симончук. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. 287 с.
10. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
11. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір / За наук. ред. М.О.Шульги. Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.